

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci žalobce: **D. S.**, st. příslušník Ukrajiny, t. č. v Pobytovém středisku Havířov, Havířov, Na Kopci 5, zastoupeného Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL. M. eur., advokátem se sídlem Praha 8 – Karlín, Karolinská 654/2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.10.2016, č. j. OAM-81/LE-LE05-LE05-2016,

takto:

I. Žaloba **se z a m í t á**.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).

Žalobce namítá, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobce dále odkazoval na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž obsáhle citoval a uvedl, že žalovaný pochybil, když řádně nezohlednil

všechny azylově relevantní skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení tvrdil a konzistentně uváděl, a ani k nim neprovedl žádné důkazy. V důsledku toho porušil svou povinnost vykládat citovaná ustanovení zákona o azylu eurokonformním výkladem. Konkrétně pak žalobce namítal, že hlavním deklarovaným důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu byla obava z nutnosti nastoupit do armády a tím i povinnosti účastnit se bojů na Východě Ukrajiny. Žalovaný se nijak nezabýval situací žalobce, která by mu hrozila, pokud by vojenskou službu v zemi původu nenastoupil. Poznamenal, že nenastoupení vojenské služby je na Ukrajině považováno za trestný čin, přičemž možnost jejího splnění alternativním způsobem v tomto případě neexistuje. Bylo proto nutné zabývat se též bezprostředním důsledkem nenastoupení do armády, kterým je hrozící trest vězení za vyhýbání se vojenské službě.

Dále namítal, že fakt, že mu reálně hrozí na Ukrajině uvěznění, vzbuzuje zásadní problém. Ten spočívá v hodnocení podmínek, za kterých by byl trest odnětí svobody vykonán. Takovéto podmínky totiž mohou způsobit, jsou-li špatné, že vyhoštění žalobce na Ukrajinu bude neslučitelné s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jehož je § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu vnitrostátním odrazem, a s článkem 5 odst. 1 Evropské úmluvy, jenž je relevantní z hlediska aplikace § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

Žalobce zdůraznil, že za řízení před správním orgánem uvedl, že byl povolán do armády, avšak povolávací rozkaz nehodlá respektovat. Bylo proto nutné zabývat se i otázkou opodstatněnosti jeho obavy z uvěznění. To však žalovaný neučinil. Pokud by se totiž tato obava jako reálná ukázala, o čemž žalobce nepochybuje, bylo též nutné zabývat se otázkou, zda podmínky v Ukrajinských věznicích nezakládají neslučitelnost navrácení žalobce na Ukrajinu s článkem 3 a 5 Evropské úmluvy. Ani to však žalovaný neučinil a žádné relevantní podklady pro své rozhodnutí si v tomto směru neobstaral. Žalobce poukázal na to, že možnost špatného zacházení v Ukrajinských věznicích rozhodně není jen hypotetická. Že jde o obavu reálnou, prokazuje zejména zpráva Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (uváděný obvykle pod zkratkou CPT). Ve své monitorovací zprávě ze dne 29.4.2015 CPT zejména poukazuje na nevhodnost podmínek ve vazebních zařízeních, jež je způsobena jejich přeplněním. CPT zejména konstatovala, že minimální životní prostor na jednoho vězně stanovený ukrajinským zákonodárcem na 2,5 m² je zjevně nepřijatelný a vnesla požadavek, aby minimální velikost prostoru, který připadá na jednoho vězně byl stanoven na 4 m². Takto určený standard je nutné chápat jako skutečně minimální. Za žádoucí totiž CPT považuje prostor podstatně větší, a sice 7 m² připadajících na jednoho vězně. Žalobce uzavřel, že jeho obava ze špatného zacházení neslučitelného s článkem 3 a 5 Evropské úmluvy se přinejmenším prima facie zdá být opodstatněná. Bylo proto povinností žalovaného se jí řádně zabývat a obstarat si v tomto směru relevantní podklady pro rozhodnutí. Tím, že takto neučinil, zatížil své rozhodnutí vadou, pro kterou je nutné hodnotit toto rozhodnutí jako nezákonné.

Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Zdůraznil, že shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu, vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům nezbytným pro vydání rozhodnutí. Poznamenal, že v rozsudku č. j. 8 Azs 6/2012-27 Nejvyšší správní soud uvedl, že povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Poukázal na

to, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je jeho obava z možného povolání do armády. Nynější žalobní námitky jako důvod jeho snahy vyhnout se nástupu do armády a obavy z uvěznění, pokud tak neučiní, proto žalovaný hodnotí jako jednoznačně účelové. U pohovoru k žádosti dne 18.7.2016 byl žalobce poučen o svých právech a povinnostech uvádět pravdivé informace a poskytovat součinnost. Žalobce prohlásil, že poučení rozuměl a nežádal bližšího vysvětlení. Během pohovoru žalobce nebyl nijak omezován, na otázky odpovídal za účasti tlumočnice a s obsahem pohovoru souhlasil. Nevyjádřil námitky ani doplnění a protokol o pohovoru podepsal. Na otázku, zda uvedl všechny důvody své žádosti, odpověděl kladně.

K otázce případného povolání do armády žalovaný uvedl, že branná povinnost a vojenská povinná služba patří ke zcela legitimním státoobčanským povinnostem. Existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu žadatele nemůže být důvodem pro udělení azylu. Žalovaný přitom odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 4 Az 31/2014 a rozsudek Nejvyššího správního soudu 7 Azs 321/2004. Poukázal na to, že z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR citované v napadeném rozhodnutí plyne, že sice na Ukrajině skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 až 5 let, to však teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Dokud občan rozkaz nepřevzme, není trestně postižitelný. Žalobce uvedl, že si žádný povolávací rozkaz nepřevzal. Navíc dle informací osoby dlouhodobě pobývajících v zahraničí, nejsou do ukrajinské armády povolávány. V daných souvislostech žalovaný upozornil na nejnovější zprávy týkající se branné povinnosti na Ukrajině, a to na Výnos č. 411/2016 ze dne 26.9.2016 prezidenta Ukrajiny o demobilizaci posledních branců a záložníků povolanych do armády během bojů s proruskými separatisty na Východě země. Podle tohoto výnosu by nadále do bojů měli být nasazováni jen profesionální vojáci. Do konce roku se dle uvedeného výnosu domů vrátí všichni zmobilizovaní vojáci a branci povolání k povinné službě se už nebudou posílat do oblasti bojů. Co se týče hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině, žalovaný zdůraznil, že na Ukrajině neprobíhá takový konflikt, který by bylo možné považovat za mezinárodní či vnitřní ozbrojený konflikt dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny. Žalobce pochází z Rovenské oblasti na západě Ukrajiny, kde žil až do svého odjezdu z vlasti. Tato oblast je velmi vzdálená od oblasti ozbrojených střetů a západu ukrajinského regionu se zmíněná zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká, jak potvrzují v napadeném rozhodnutí citované zprávy UNHCR a OHCAR. Žalovaný dále uvedl, že se zabýval i rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z výpovědi žalobce v průběhu správního řízení nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou osobou a dle jeho vlastních prohlášení nemá žádné zvláštní potřeby, jeho zdravotní stav je dobrý a nevyžaduje tudíž žádnou specializovanou či ve vlasti nedostupnou péči.

Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Soud přitom postupoval podle § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se na výzvu soudu dle citovaného zákonného ustanovení ve stanovené lhůtě nevyjádřil. Po provedeném dokazování dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že žalobce dne 12.7.2016 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, v níž uvedl, že mu na území Ukrajiny hrozí nebezpečí. Dne 18.7.2016 poskytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž kromě jiného uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, bez politického přesvědčení, nijak se neangažuje, je svobodný, bezdětný. Ve své vlasti naposledy bydlel v Rovenské oblasti, v obci Zdolbuniv. Do České republiky přicestoval přes Polsko v roce 2012 na základě českého podnikatelského víza. Zdravotně je zcela v pořádku. Dále prohlásil, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodu předvolání do armády, v roce 2004 byl na vojně, u zvláštních sil, pracoval u kontrarozvědky. Na Ukrajinu se nechce vrátit, protože se bojí, že by jej zase povolali do armády. Shodně se vyjádřil i v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, o čemž byl dne 18.7.2016 sepsán protokol, na otázku proč odjel z Ukrajiny odpověděl, že měl dlouhodobé vízum v České republice a jel zde za prací. Nic k tomu dalšího nechtěl dodat s tím, že jiný důvod k odjezdu z vlasti neměl. Na Ukrajině neměl problémy. Na otázku, proč žádá o udělení mezinárodní ochrany, odpověděl, že se bojí, že by jej vzali zpátky do armády. Na doplňující dotaz odpověděl, že předvolání nebo povolávací rozkaz dostal domů. Osobně jej nepřevzal. Na otázku, zda uvedl všechny důvody, kvůli nimž opustil vlast a požádal o mezinárodní ochranu, odpověděl kladně. Dále byl dotázán, zda by chtěl uvést nějaké další skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz během posuzování jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, na což odpověděl negativně, stejně tak na dotaz, zda chce doložit na podporu svých tvrzení nějaké doklady, dokumenty či jiné materiály. V závěru prohlásil, že nemá žádné námítky k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí v rámci protokolu o pohovoru. 18.7.2016 pak byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí, které jsou založeny ve správním spise, tj. žádost o mezinárodní ochranu, protokol o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, protokol o pohovoru ze dne 18.7.2016, Zpráva OHCHR o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 3.3.2016, Zpráva UNHCR Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině ze září 2015, Zpráva organizace FREEDOM House Svoboda ve světě 2016 – Ukrajina ze dne 27.1.2016, Zpráva Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině ze dne 13.4.2016, Výroční zpráva organizace Amnesty International 2015/2016 ze dne 24.2.2016, Výroční zpráva organizace Human Rights Watch 2016 ze dne 27.1.2016, Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR z roku 2014 – 2016, Zpráva organizace Amnesty International „trest smrti“ z dubna 2016. Žalobce se seznámil s obsahem uvedených podkladů, vyjádřit se k nim nechtěl, ani ke zdrojům a způsobu jejich využití a nežádal doplnění podkladů pro rozhodnutí. Pohovor s žalobcem a seznámení s podklady rozhodnutí byly na žádost žalobce provedeny v jazyce ruském.

Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické a bezpečnostní situace na Ukrajině soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání napadeného rozhodnutí. Námítku žalobce, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav a že shromážděné podklady nebyly dostatečně aktuální, soud neshledává důvodnou.

Soud rovněž nesouhlasí s námitkami žalobce, že správní orgán nezohlednil všechny azylově relevantní skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení tvrdil, přičemž v žalobě uvedl, že hlavním deklarovaným důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu byla obava z nutnosti nastoupit do armády a tím i povinnosti účastnit se bojů na východě Ukrajiny. Dále uvedl, že se žalovaný nijak nezabýval jeho situací, která by mu hrozila pokud vojenskou službu v zemi původu nenastoupil s tím, že nenastoupení vojenské služby je považováno za trestný čin a že se měl žalovaný zabývat též

bezprostředním důsledkem nenastoupení do armády, kterým je hrozící trest vězení a rovněž hodnocením podmínek, za kterých by trest odnětí svobody byl vykonán, s poukazem na možnost špatného zacházení v ukrajinských věznicích. K tomu je nutno především uvést, že žalobce v průběhu správního řízení jako jediný důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl obavu z možného povolání do armády. Žádná další z žaloby výše citovaná tvrzení žalobce v průběhu správního řízení neuplatnil, a proto nelze žalovanému vytýkat, že se nezabýval okolnostmi, které žalobce nově tvrdí až v žalobě.

Ohledně námitek žalobce týkajících se ozbrojeného konfliktu na Ukrajině soud uvádí, že bezpečnostní situací na Ukrajině se žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně zabýval. V těchto souvislostech soud odkazuje i na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který opakovaně dospívá k závěru, že na Ukrajině se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (viz např. usnesení č. j. 7 Azs 265/2014-17). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že správní orgán se má při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu především zabývat místem, kde žadatel žil před odchodem ze země původu, nebo kde se dlouhodobě zdržoval. Postup žalovaného, který akcentoval tu skutečnost, že před svým odjezdem z vlasti žalobce žil v západní části Ukrajiny v obci Zdolbuniv v Rovenské oblasti, tedy v místě nacházejícího se pod plnou kontrolou ukrajinské vlády, je v souladu s touto judikaturou.

Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Žalobce nikdy neuvedl nic, co by mohlo vést k závěru, že by byl na Ukrajině vystaven jakémukoliv jednání podřaditelnému pod pojem pronásledování pro politické přesvědčení. Naopak uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení a nijak se neangažuje a na Ukrajině nikdy neměl žádné problémy. Závěrům žalovaného, že žalobce ve své vlasti není pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a azyl se mu z tohoto důvodu neuděluje, nelze nic vytknout.

Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Uvedl-li žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu obavu z odvodu do armády, krajský soud uvádí, že tento důvod není azylově relevantní a není sám o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud sdílí názor Vrchního soudu v Praze vyjádřený v rozhodnutí č. j. 6 A 509/94-27 ze dne 19.8.1994, podle něhož azylově relevantní by bylo odmítání podílet se na bojových akcích z hlediska přirozenoprávních, mezinárodním společenstvím obecně odmítaných důvodů, jako jsou např. genocida, etnické čistky, kruté vedení války proti civilnímu obyvatelstvu apod., a že není rozhodující, že situaci ve své vlasti považuje žalobce pro sebe za tíživou, že se cítí ohrožen možným ozbrojeným konfliktem ve své vlasti s jinými státy, nebo že má výhrady proti vnitřní nebo vnější politice domovského státu. Žádná z těchto skutečností, jakkoliv vyvolává jeho subjektivní obavy, ještě neznamená jeho strach z pronásledování z některého ze zákonných důvodů, konec citace. Žalovaný, jak

plyne z odůvodnění jeho rozhodnutí, poukázal na zjištění z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 115045/2015-LPTP. V ní se konstatuje, že vojenská služba se řídí na Ukrajině zákonem, přičemž právo je vymahatelné a podmínky výkonu vojenské služby jsou zcela standardní. Odkázal také na Ženevskou konvenci, podle níž není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků vydaného UNHCR v Ženevě v září roku 1979, člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje. Žalovaný se zabýval i případným trestním postihem, zcela přílehavě také odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozhodnutí č. j. 7 Azs 321/2004, z něhož citoval, vycházel rovněž z Informace Ministerstva zahraničních věcí č. j. 115045/2015-LPTP, z níž vyplývá, že na Ukrajině skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 až 5 let. To však teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz a dokud občan rozkaz nepřevzme, není trestně postižitelný. Z tohoto důvodu je v ukrajinských podmínkách běžné vyhýbání se vojenské službě právě vyhýbáním se převzetí povolávacího rozkazu. Z uvedené informace také plyne, že dlouhodobě pobývajících v zahraničí nejsou do ukrajinské armády povoláváni. V žalobě žalobcem akcentované obavy z podmínek v ukrajinské věznici jsou toliko hypotetické a nemají žádný reálný podklad. Na tomto místě soud akcentuje tu skutečnost, že žalobce povolávací rozkaz nepřevzal, jak bylo zjištěno ze správního spisu, a nic nového k tomu neuvedl ani v žalobě.

Krajský soud rovněž zcela sdílí názory žalovaného, které vyústily v jeho závěr, že v případě žalobce nebyly zjištěny žádné zřetele hodné důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, tedy z humanitárního důvodu, a že nebyly naplněny ani důvody k udělení doplňkové ochrany podle odst. 2. V tomto rozsahu krajský soud vzhledem k tomu, že nedospěl k jiným závěrům než žalovaný, zcela odkazuje na žalobou napadené rozhodnutí (viz k tomu ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu rozsudek č. j. 2 Azs 147/2015-52, č. j. 5 As 68/2013-29).

Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce úspěch neměl a žalovaný se náhrady nákladů řízení vzdal.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů

vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 19.1.2017

**Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně**